

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.п.н. Веселин Желязков Маргаритов, ръководител
катедра „Теория и методика на физическото възпитание“

в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор' в област на висше образование 1. Педагогически науки; професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...; докторска програма Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка.

Автор: *Стоян Николов Димитров*

Тема: *„Усъвършенстване на двигателно-координационните способности на подрастващи футболисти“*

Научен ръководител: Проф. д-р Лъчезар Василев Димитров – Национална спортна академия „Васил Левски“, гр. София

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № Р33-3741 от 11.07.2019 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Усъвършенстване на двигателно-координационните способности на подрастващи футболисти“ за придобиване на образователната и научна степен 'доктор' в област на висше образование 1. Педагогически науки; професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...; докторска програма „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка“.

Автор на дисертационния труд е Стоян Николов Димитров, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Теория и методика на физическото

възпитание“ с научен ръководител проф. д-р Лъчезар Василев Димитров от Национална спортна академия „Васил Левски“, гр. София.

Представеният от Стоян Николов Димитров комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и включва следните документи:

- молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- автобиография в европейски формат;
- протоколи от катедрени съвети, свързани с предварително обсъждане на дисертационния труд;
- дисертационен труд;
- автореферат;
- списък на научните публикации по темата на дисертацията;
- копия на научните публикации;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
- справка за спазване на специфичните изисквания на съответния факултет;

Докторантът е приложил 3 броя публикации, свързани с дисертационния труд.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Стоян Николов Димитров е роден на 28.09.1970 год. През 2001 година завършва висшето си образование ОКС „бакалавър“ със специалност „Педагогика на обучението по физическо възпитание“ в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, а през 2008 г. ОКС „магистър“. Има придобити квалификации УЕФА „С“ Лиценз – треньор в ДЮШ и аматьорски футбол, УЕФА „В“ Лиценз и УЕФА „А“ Лиценз – професионален треньор. От 1991 г. до 1999 год. изпълнява спортна дейност като състезател футболист. През 2003 год. е назначен като асистент и треньор, а през 2006 г. като старши асистент в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“. От 2006 г. до 2010 г. е

треньор в ДЮШ ФК „Ботев 2002“ Пд, гр. Пловдив. 2 години изпълнява длъжността старши треньор на ФК „Свиленград 1921“ и 3 години на ПФК „Марица“ Пловдив.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Дисертационният труд е изработен във връзка с все по-често привличащи вниманието на специалистите проблеми, свързани с развитието и усъвършенстването на необходимите за футболната игра двигателни и координационни способности на подрастващите футболисти. Този факт създава интерес и придава актуалност на избраната тема на дисертацията.

4. Познаване на проблема

Стоян Димитров има натрупан стаж и опит, свързан със заниманията по футбол с подрастващи футболисти и познава в детайли проблематиката. Неговата компетентност проличава от направените анализи в глава трета на дисертацията – „Анализ на резултатите от изследването“. Докторанта демонстрира познания в областта на теорията и методиката на физическото възпитание.

5. Методика на изследването

За решаване на задачите, постигането на целта и доказване на хипотезата докторанта прилага комплекс от общо педагогически и специализирани методи на изследване, които включват:

- Проучване, анализ и обобщение на специализирана и научно методическа литература;
- Методи за оценяване на физическото развитие;
- Тестова батерия;
- Математико-статистически методи за обработка на резултатите и анализ.

Комплексът от формиращи и диагностични методи е адекватен на изследователската цел и системата от изследователски задачи, които авторът си поставя.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Разработената от ас. Стоян Димитров дисертация следва класическата структура за този род разработки и отговаря на общоприетите изисквания. Тя съдържа въведение, три глави – обзор на специализирана литература, постановка на проблема, научно-методологични параметри на изследването (хипотеза, цел, задачи, предмет и обект на изследването) и организация и методика, анализ на резултатите от изследването, изводи и препоръки, библиографска справка и приложения.

Трудът е разработен в обем 132 страници. Онагледен е с 32 таблици, 53 фигури, приложения с 23 таблици и с обем от 31 страници. Авторът проучва **151** литературни източника, от които на кирилица **127**, **18** на латиница и **6** уеб сайта.

Въведението е съдържателно и представя изследователския проблем – развитие и усъвършенстване на необходимите за футболната игра двигателни и координационни способности на подрастващи футболисти.

Глава първа от разработката е с обем 58 страници. В нея авторът изследва състоянието на проблема според литературните данни за него. Впечатление прави, че авторът изследва задълбочено възрастовите особености на детския и подрастващия организъм като обръща внимание на аселерацията и ретардацията, както и на физическото развитие на човека. Докторантът, правейки този анализ преминава към изследване на двигателно-координационните способности като прави обща характеристика на двигателните качества. Проличава неговата квалифицираност, чрез които интерпретира на професионално ниво резултатите от изследването. Находчиво той разкрива основните средства и методи, и определя точното място на работата за всяко едно от физическите качества в тренировъчните занимания по футбол. Авторът разглежда координационните способности,

средства и методи за развитие, опирайки се на изводи, направени от наши и чужди спортни специалисти и автори. В глава първа се забелязват незначителни слабости и могат да се отправят и някои препоръки :

- редуциране големият обем литературен обзор и насочване на вниманието по посока, пряко свързана с темата на дисертацията;
- би било добре след края на глава първа да се изведат някои основни изводи, които да насочат към изследване на проблематиката в разработваната дисертацията.

Докторантът правилно определя постановката на проблема и във *втора глава* формулира своята работна хипотеза. Прави впечатление, че тя е изведена в един добър стил- конкретно, ясно и в строга последователност. Целта на изследването е правилно декомпозирана в задачите на изследването. Предложената методика успешно решава целта и задачите, които докторантът си поставя. Подборът на методи, специализирани средства и тестове са адекватно разработени с оглед характера на експерименталното проучване. Прилагането на голяма част от тях изисква компетентност и специална подготовка, каквато явно авторът притежава. Обектът и предметът на изследването са определени правилно.

Дисертантът провежда своята експериментална програма с **80 деца** на възраст 9 и 10 години, обособени в две експериментални групи и две контролни групи, Таблица 1, много добре отазява това разпределение.

Експериментът е проведен на три етапа за периода от 2014 до 2019 г. В първият проучва и анализира литературните източници; провежда събеседвания с треньори от водещи школи; направена е селекция на методите и средствата необходими за експеримента и се е формулирала работната хипотеза. През втория етап са се формулирали задачите, проведено се е констатиращото изследване и е приложена експерименталната методика. Трети етап – анализ на резултати, формулиране на изводи и препоръки и оформяне на научния труд. Докторантът залага на един продължителен експеримент (в рамките на 5 години), което му позволява да направи пълноценни анализи на приложената

методика, а организацията на изследването дава възможност за обективна проверка на научната хипотеза на автора.

В анализа на резултатите, които са изложени в *глава трета* последователно намира отговор поставената цел и задачи на дисертационния труд. Като особен научен резултат от проведеното изследване е аргументираното използване на вариационния анализ и спортно-педагогическото тестване с 9 и 10 годишни футболисти. Впечатление правят заключенията, базирани на изложените резултати на Таблица 8 и Таблица 9, където авторът разглежда различията в соматичните признаци. Извършеният корелационен анализ между отделните компоненти по възраст е повишило качеството на анализа. Това е направено по един добър начин на Таблицы 23 и 24, (9-годишни футболисти) и Таблицы 25 и 26, (10-годишни футболисти). Изчислените емпирични стойности на коефициентите на корелация показват увеличение на зависимостите след обучителния период. Не с по-малко значение е използваният факторен анализ. На фиг.52 и фиг. 53 са показани факторните структури в координатна система на двата фактора с най-голяма значимост.

Като обобщение за тази трета част може да се каже, че е извършен един анализ с цел подобряване методиката за подготовка и усъвършенстване на двигателно-координационите способности в етапа на началното обучение по футбол, но не е отразена достатъчно ролята на резултатите при корелационния анализ и връзката им с ефективността на използваната методика. Онагледяването на получените резултати е направено компетентно и съответства на получените и представените във фигури и таблиците данни.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

От получените резултати и техния анализ в дисертационния труд на докторант Стоян Димитров се открояват следните по-важни приноси:

- Научното изследване е с практико-приложен характер, доказателство за което са положителните данни, получени от правилната тренировъчна програма.
- Разработена е и приложена в практиката ефективна методика за развитие на двигателно-координационните и техническите способности на младите футболисти.
- Изследването надгражда и обогатява знанията в подготовката и ранното обучение на подрастващи футболисти.
- Материалите в дисертационния труд могат да бъдат използвани като помощно средство в учебно-тренировъчния процес в училищата и при работата с подрастващи футболисти.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Във връзка с процедурата са представени 3 самостоятелни публикации, които отразяват резултатите от процеса на научната разработка.

9. Лично участие на докторанта

Проведеното изследване е реализирано лично от ас. Стоян Димитров и научните приноси са негова заслуга. Това той удостоверява с подписана декларация за оригиналност и достоверност.

10. Автореферат

Авторефератът е разработен съобразно изискванията за педагогически изследвания. Неговата структура и съдържание представят в съкратен вариант на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд *съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати **напълно** съответстват на специфичните изисквания на Факултета по Педагогика, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантът Стоян Николов Димитров **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание“ като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’** на Стоян Николов Димитров, в област на висше образование: 1. Педагогически науки; професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..; докторска програма Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка.

20.08. 2019 г.

Рецензент:

(проф. д.п.н. Веселин Маргаритов)